

Halk Sağlığı
Genel Müdürlüğü

AİLELERE DANIŞMANLIK

Çocuk Güvenliğinin
Sağlanması
Programı
2. Ders

Bu derste;

- Okul öncesi çocuklarda kaza ve yaralanmaların önlenmesinde ailelere verilecek danışmanlığın önemi,
- Aile danışmanlığında kullanılabilecek, Bakanlıkça hazırlanan materyaller,
- Sık görülen ev kazalarına karşı alınabilecek basit ama hayati önlemler,
- Yaralanma anında yapılması ve yapılmaması gerekenler hakkında bilgi sahibi olacaksınız.

Önleme

- nlemede amaç:
  - ✓ bireylerin davranışlarının değişmesini sağlamak
  - ✓ yaralanmaların oluştuğu çevrenin değiştirilmesidir.
- Yaralanmaları önlemenin en iyi yolu var olan riskleri belirleyen çalışmalar yaparak, evre ve aileye ilişkin etkenlerin zararlarını giderici eğitim yöntemleri geliştirmektir.
- Burada önemli olan, çocuğun yaşam deneyimlerini kazanırken kendini baskı altında ve sınırlandırılmış hissetmeden yetişkinlerin ona sağlayacağı güvenli bir ortamda b¼y¼mesidir.
- Bu şekilde çocuğun güvenli bir ortamda zg¼r olması sağlanırken ebeveynlerin de hayatı kolaylaşacaktır.

Kontrol listelerini kullanın

- Kontrol listeleri Bilim Kurulu tarafından okul öncesi çağı çocuklarda iki farklı yaş grubu için hazırlandı:
  - ✓ 0 yaş
  - ✓ 1-4 yaş
- Aile size başvurduğunda çocuğun yaşına uygun kontrol listelerini kullanarak öncelikle riskleri belirleyiniz.

Kontrol listeleri

0 YAŞ KONTROL LİSTESİ			
Bebegin yatış pozisyonu (genellikle)	Sırtüstü yatırılması	Yan	Yüzükoyun
Yatak türü	Sert yatak kullanılması	Yatakta yumuşak şeyler olmaması	
Bebek ile beraber uyuma	Evet	Hayır	
DÜŞME			
Bebeginizi beşiğinde bırakmadan önce beşğin korkuluklarını kaldırırsınız mı?	Her zaman	Bazen	Asla
Bebeginizi çok kısa süreliğine yatağında ya da koltuğunda yalnız bırakırsınız mı?	Sıklıkla	Nadiren	Asla
Çocuğunuzu taşıdığınız ana kucacağınızı yüksek bir düzeye koyarsınız mı?	Sıklıkla	Bazen	Asla
Çocuğunuzu yürüteç kullanıyor mu?	Evet	Hayır	
Yerde kordon, eşik ya da yürütecin takılmasına neden olabilecek bir şey var mı?	Sıklıkla	Nadiren	Asla
Banyoda kayganlık için önleyici kullanıyor musunuz?	Her zaman	Bazen	Asla
Balkonlarda çocuğunuzu oyun oynar mı?	Her zaman	Bazen	Asla
Çocuğunuz balkonda yalnız kalır mı?	Her zaman	Bazen	Asla
Balkonda kullandığınız mobilya kolay hareket eder mi?	Hepsi	Bazıları	Hiç biri
Balkonda korkuluk var mı?	Evet	Hayır	
Balkon korkuluğu en az 1 metre yükseklikte mi?	Evet	Hayır	
Balkon korkulukları dikey mi?	Evet	Hayır	
Merdiven başlarına korkuluk yerleştirdiniz mi?	Her zaman	Bazen	Asla
BOĞULMA			
Bebeginizi küvetin, su dolu bir kovanın ya da tuvaletin yanında kısa süreliğine de olsa yalnız bırakırsınız mı?	Sıklıkla	Nadiren	Asla

1 - 4 YAŞ KONTROL LİSTESİ			
DÜŞME			
Banyoda kayganlık için önleyici kullanıyor musunuz?	Her zaman	Bazen	Asla
Balkonlarda çocuğunuzu oyun oynar mı?	Her zaman	Bazen	Asla
Çocuğunuz balkonda yalnız kalır mı?	Her zaman	Bazen	Asla
Balkonda kullandığınız mobilya kolay hareket eder mi?	Hepsi	Bazıları	Hiç biri
Balkonda korkuluk var mı?	Evet	Hayır	
Balkon korkuluğu en az 1 metre yükseklikte mi?	Evet	Hayır	
Balkon korkulukları dikey mi?	Evet	Hayır	
Merdiven başlarına korkuluk yerleştirdiniz mi?	Her zaman	Bazen	Asla
Pencerelerinizde koruyucu parmaklık / çocuk kiliti var mı?	Hepsi	Bazıları	Hiç biri
BOĞULMA			
Bebeginizi küvetin, su dolu bir kovanın ya da tuvaletin yanında kısa süreliğine de olsa yalnız bırakırsınız mı?	Sıklıkla	Nadiren	Asla
ASİRASYON			
Çocuğunuz küçük objelerde (fındık, fasulye gibi) oynar mı?	Sıklıkla	Nadiren	Asla
Plastik torbaları ve balonları çocuğunuzun ulaşamayacağı yerlerde mi tutarsınız?	Her zaman	Bazen	Asla
Oyuncakların küçük parçaya ayrılmadığını kontrol eder misiniz?	Her zaman	Bazen	Asla
YANIK			
Evinizde prizler ve fişler üzerinde önlenilmi saılan kablolar var mı?	Evet	Hayır	Bazılarında

Çocuğun yaşına ve risklere göre danışmanlık verin-1

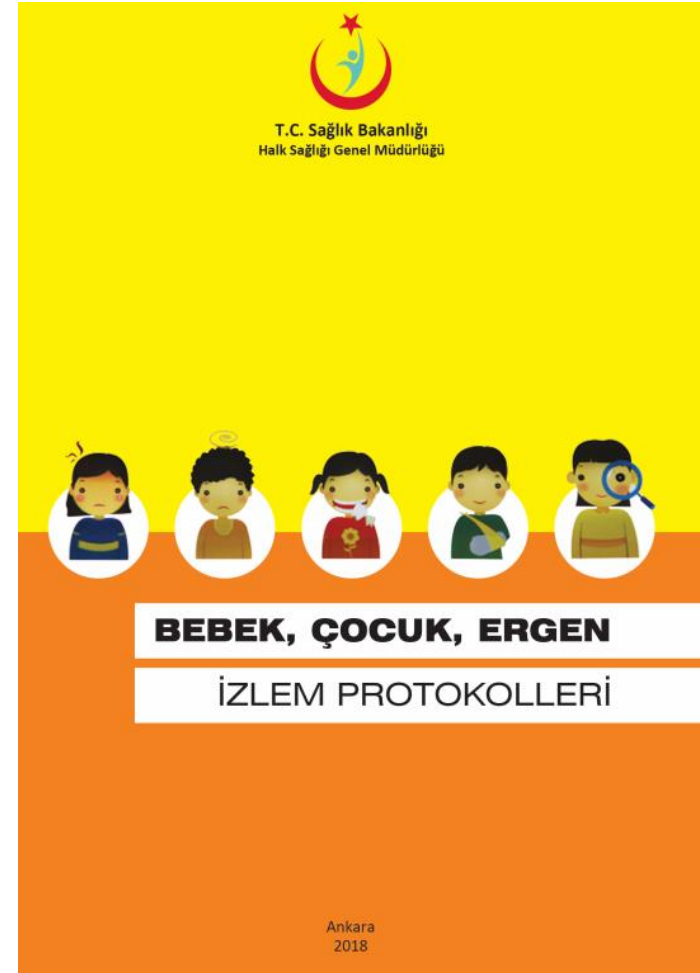
- Anne-babalar ve çocuk bakımından sorumlu bireylerin;
  - ✓ çocukların yaşlara göre gereksinimleri,
  - ✓ çocuk bakımı ve eğitimi konularında eğitilmeleri,
  - ✓ risk algılama düzeylerinin artırılması amacıyla bilinçlenmeleri sağlanmalıdır.
- Düzenli bebek ve çocuk izlemleri sırasında çocuk ve aile sağlığına bütünc¼l yaklaşımla bu amaca ulaşılabilir.
- **Sağlık çalışanları, çocuk güvenliği konusunda bireysel danışmanlığa zaman ayırmalıdır.**
-

Çocuğun yaşına ve risklere göre danışmanlık verin-2

- Çocuğu izleyen hekim, hemşire, sağlık kontrol¼ sırasında, ebeveynlerin **yaralanmalardan** korunma bilincini g¼venlięe ait sorularla sorgulamalı, riskli durumlardan kaçınmayı sağlayacak gerekli bilgileri ve danışmanlığı sunabilmelidir.
- Danışmanlık, yazılı eğitim gereçleri ile desteklenebilir.

Ailelere danışmanlık için;

- Bebek, ocuk, Ergen izlem Protokollerinde ocukların yaş ¼zelliklerine g¼re hazırlanan danışmanlık b¼l¼mlerini kullanınız.

Protokollerde ilk haftadan itibaren her izlemde çocuğun yaş özelliklerine göre aileye danışmanlık verilmesi bekleniyor

DOĞUMDAN SONRAKİ İLK HAFTA İÇİNDE YENİDOĞANIN İZLEMİ

I. Anneyi ve bebeği karşılayın ve uygun iletişimi kurun (Y13)

II. Sorun:

- Bebeğin tanımlayıcı bilgilerini, annenin gebelik öyküsünü ve bebeğin doğumu ile ilgili bilgilerini kayıt sistemine girin
- Emzirmenin nasıl gittiğini sorgulayın
- Bebeğin doğar doğmaz Hepatit B aşısının yapıp yapılmadığını sorgulayın (Y7)
- Yenidoğan taraması için topuğundan kan alınıp alınmadığını sorgulayın (Y6)
- Yenidoğan işitme taraması yapıp yapılmadığını sorgulayın (Y8)

III. Bebeği AŞ11'e göre değerlendirin

IV. Bebeğe tam bir sistemik muayene yapın

- Muayene başlamadan önce ellerinizi yıkayın (Y11)
- Baş çevresini ölçün, bebeği tartın ve boyunu ölçerek bulgularınızı büyüme eğrilerine işaretleyin (Y3)
- Fontanel büyüklüklerini kaydedin
- Bebeğin genel görünümüne bakın
  - Hareketli mi?
  - Canlı bir sesle ağlıyor mu?
- Yanıtınız hayır ise bebekte ciddi bir hastalık varlığını gösterir Enfeksiyon ve hipoglisemi başta olmak üzere nörolojik ve metabolik diğer nedenlerin araştırılması için sevk edin
- Doğuştan bir anomalisi var mı değerlendirin (AŞ2)
- Cildi muayene edin (AŞ12)
- Baş ve boyun muayenesi yapın (AŞ13)
- Solunumu ve kalbi değerlendirin, arteriyel femoral nabızları palpe edin
- Reflekslerini kontrol edin (Y4)
- Bebeğin işitmesini değerlendirin (Y8)
- Bebeğin görmesini değerlendirin (Y9a-b, AŞ7a)
- Üreme organlarını muayene edin (AŞ14)

V. Aşağıdaki konularda anneye danışmanlık verin

- Emzirme (AŞ10a-b)
- Göbek bakımı (Y2)
- Bebek bakımı (Y10)
- Bebeğe sağlıklı iletişim (AŞ16)
- Uyku (Y14)
- El yıkama (Y11)
- Kazalardan korunma (Y12a-b)
- Doktora hemen başvurmayı gerektiren durumlar (ateş, iyi emmeme, kusma, ishal, sarılık, uykuya meyil, vs)

VI. Bebeğin gelişimini "Gelişimi İzleme ve Değerlendirme Rehberi"-ni (Y15, AŞ 15-16) kullanarak değerlendirin ve destekleyin.

VII. Annenin lohusa izlemine yapın

- Annenin kendisi için Demir ve D vitamini kullanma durumunu sorgulayın
- Hemogloblin ölçümü yapın
- Kan basıncı ölçümü yapın
- Ateş ölçümü yapın
- Kanama kontrolü yapın
- Anneye AP danışmanlığı verin

VIII. Bebeğe ücretsiz D vitamini verin ve bilgilendirme yapın (Y16)

IX. Bulgularınızı kayıtlarınıza işleyin

X. Değerlendirmeniz sırasında bebekte bir sorun saptarsanız ilgili yönergelerle hareket edin, gerektiğinde bebeği bir uzmana yönlendirin (AŞ11)

XI. Ailenin sorularını yanıtlayın ve verilen önerilerle ilgili broşürleri verin

XII. Bebek 15 günlükken kontrol için çağırın

Yönerge 12a (Y12)

Çocuklarda yaralanmaya neden olan kazalar

Kazaların nedenleri yaşa bağlı olarak değişir. Süt çocukluğu ve oyun çocukluğu döneminde çocukların temel yaşam alanları ev ve ev çevresi olduğu için ev kazaları özel bir önem taşımaktadır. Okul çağı çocuklarının ise ev dışında, yollarda, parklarda ve okul ortamında yaralanma riski daha yüksektir. Evde karşılaşılan kazaların tipleri yaşa göre değişmektedir (Tablo 1). İlk 5 yaş içindeki çocuklarda en sık görülen yaralanmalar düşme, yanma ve zehirlenme nedeniyle olmaktadır.

Tablo 1: Çocukların yaşlarına göre sık görülen kaza tipleri

Yaş grubu	Kaza tipleri
1 yaş altı	Yanma, Düşme, Zehirlenme
1 yaş	Yanma, Düşme, Yabancı cisim, Zehirlenme
2 yaş	Zehirlenme, Düşme, Yanma
3 yaş	Düşme, Yanma
4 yaş	Düşme, Trafik kazası
5 yaş	Düşme, Çarpma, Trafik kazası

Çocukların Kazalardan Korunması

Çocukların kazalar açısından emniyetli ortamlarda yaşamaları, koruyucu önlemlerin alınması ve yaşam alanlarının emniyetinin denetlenmesi erişkinlerin sorumluluğundadır. Doktorların ve sağlık personelinin kazaların ve yaralanmaların engellenmesi ve uygun girişim yapılması için önemli görevleri vardır. Bu görevlerin en önemlilerinin biri ailelerin ve çocukların eğitimidir.

*Ani bebek ölüm riskini azaltmak için ilk aylarda bebeğin yalnızca sırt üstü yatırılması (yüzüstü ve yan yatırılmaması), yatağının yumuşak olmaması, yatak içinde yumuşak battaniye, oyuncak ve benzeri bulundurulmaması, yatak içinde farklı bebek pozisyonlayıcıları ve yastık kullanılmaması, bebeğin yattığı odanın aşırı sıcak olmasının önlenmesi, sigara içilmemesi ve bebekle annenin aynı odada ancak farklı yataklarda yatması sağlanmalıdır.

Talk pudrası kullanılmamalı, bebeğin yatağında ya da giysisinde uzun ip, kurdela vb bulundurulmamalıdır.

Bebeğin başı hızlı hoplatıp zıplatılmamalı, hareket halindeyken başı ve boynu sürekli desteklenmelidir

Yönerge 12b (Y12b)

Taşıt güvenliği

Doğru şekilde yerleştirilen çocuk koruma sistemi ölümcül yaralanmaları %75 azaltır. Bütün çocuklar için boy ve kilolarına uygun koltuk ya da yükseltici kullanılmalıdır.

Öneriler

- Bebek < 2 yaş ise yüzü arkaya bakacak şekilde araba koltuğunda tespit edilmelidir (A)
- Çocuk 2-4 yaş arasında ise yüzü öne bakacak şekilde araba koltuğunda tespit edilmelidir (B)
- Çocuk 4-8 yaş arasında ise araba koltuğu ya da yükseltici ile tespit edilmelidir (C)
- Çocuk 8-12 yaş arasında ya da boyu 145 cm ise erişkin tipi emniyet kemeri ile tespit edilebilir
- 12 yaşından küçük çocuklar ön koltukta oturamaz
- Bebek ve çocuklar arabada yalnız bırakılmamalıdır.

Fiziksel çevrenin düzenlenmesi	Gözetim-alışkanlıklar	Çocuğun eğitimi
<ul style="list-style-type: none"> • Pencere ve kapılara emniyet kilitleri konulması • Merdiven başlarına emniyet kapısı konulması • Çocuk karyolasında parmaklık olması • Sehpa ve masaların keskin kenarlarının kapatılması, yerlerinin değiştirilmesi veya çocuklar büyüyene kadar tamamen ortadan kaldırılmaları • Mobilyaların pencerelerden uzağa yerleştirilmeleri • Televizyon, müzik seti gibi elektronik eşyalara ulaşım kendisine zarar vermemesi için gerekli önlemler alınmalı • Cam kapıların renkli yapıştırıcılar ile görünür hale getirilmesi • Yürüteç kullanılmaması • Banyoda duş veya küvet zemininde kaymayı engelleyen özel malzeme kullanılması • Duş veya küvet içinde çocuğun boyuna uygun tutunma demirinin kullanılması • Bahçe kapısına emniyet kilidi konması, kapının her zaman kapalı tutulması • Toplanabilecek veya kayabilecek tipteki küçük halı ve kilimlerin altına kaymasını engelleyecek materyallerin konulması • Koridorların yeterli aydınlatılması 	<p>Yalnız bırakılmaması</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yatakta • Balkonda • Banyoda • Mutfakta • Bezini değiştirirken • Yürüteçte • Bahçede, salıncakta, kaydırakta <p>Alışkanlıklar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bebeklerin düşemeyecekleri yerlere konması • Ana kucacağının yer seviyesinden yükseğe konmaması • Bebeğin bezinin yerde değiştirilmesi • Banyoda kapıların kapalı tutulması • Klozet kapağının kapalı tutulması • Duş veya küvet zemininde sabun veya şampuan bırakılmaması • Evde, bahçede oyuncakların ve küçük ev ve bahçe aletlerinin ortadan kaldırılması • Yere dökülen sıvıların hemen silinmesi • Merdivenler üzerinde oyuncak, kaygan maddeler bulundurulmaması 	<p>Öğretilecekler</p> <ul style="list-style-type: none"> • Yatakların üzerinde oyun oynanmaması ve zıplanamaması gerektiği • Mutfak, banyo ve tuvalette oyun oynanmayacağı • Elleri makasla, bıçakla veya ağızlarında bardak ile koşmanın tehlikeleri • Merdivenlerde koşulmaması • Evin bahçesinde oyun oynamak için uygun olan yerlerin neresi olduğu • Bahçedeki oyuncaklarla oynarken risk alınması tehlikeleri • Bisiklete binmenin, paten kaymanın nasıl güvenli kılınabileceği • Bindikleri bisiklet, paten ya da kaykay gibi oyuncakların yaşlarına ve gelişimlerine uygun büyüklükte olması

D¼ŞMELERDE İLK YARDIM

- Sıyrıklar antiseptik ç¼zelti ile temizlenir. Temiz bir gazlı bez ile kapatılır.
- Kırık olduğundan Őüphelenilen kol ve bacak hareket ettirilmemelidir.
- Kırık olduğundan Őüphelenilen kol üçgen askı yapılarak hastaneye g¼t¼r¼l¼r.
- Bacak kırığı Őüphesinde hasta sırt¼st¼ yatırılır, bacaklar arasına bir battaniye veya katlanmış çarşaf yerleştirilerek eşarpla birbirine bağlanır.
- Yerde yatar durumda bulunan kazazede acil yardım ekibi gelene kadar hareket ettirilmemeli ve kıvıldatılmamalıdır. Boyunluk takılarak hastaneye g¼t¼r¼lme-
lidir.

Yaralının acil servise g¼t¼r¼lmesini gerektiren **KAFA YARALANMASI** durumları:

- Bilinç kaybı, kaza ile ilgili hafıza kaybı veya n¼bet geçirme
- G¼rmede bozukluk
- G¼z, kulak veya ağızdan kan gelmesi
- Uykulama, huzursuzluk veya baygınlık
- Burundan veya kulaktan sıvı gelmesi
- Tekrarlayan kusma
- Çocuğun 2 yaşından k¼ç¼k olması
- Çocuğun bir başkası tarafından istismar edilmiş olması kuşkusu
- Açık yaralanma durumunda

Broşürleri ailelere verin

- Broşürler program kapsamında öncelenen 4 kaza türünü içermektedir:
  - Düşmeler
  - Yanıklar
    - Isıyla oluşan yanıklar
    - Elektrik çarpmaları
  - Boğulmalar
  - Zehirlenmeler

Çocuk Güvenliği Serisi-1

Düşmelerde İlk Yardım

- Sıynıdan antiseptik ile temizleyip temiz bir gazlı bez ile kapatın,
- Kırık olduğundan güpheleniyorsanız hareket ettirmeyin.
- Kırık olduğundan güphelenilen kolu üçgen askı yapılarak,
- Bacak kırığından güphelenilen hasta sırtüstü yatırılıp, bacaklar arasına bir battaniye veya katlanmış çarşaf yerleştirilerek eşarp ile birbirine bağlanarak,
- Yerde yatar durumda bulunan kazazede ise acil yardım ekibi gelene kadar hareket ettirilmeden boyunluk takılarak hastaneye götürülmelidir.

Acil servise götürülmeıi gerektiren KAFA YARALANMASI durumları

- Bilinç kaybı, kaza ile ilgili hatıza kaybı veya nöbet geçirme
- Görmede bozukluk
- Göz, kulak veya ağızdan kan gelmesi
- Uykulama, huzursuzluk veya baygınlık
- Burundan veya kulaktan sıvı gelmesi
- Tekrarlayan kusma
- 2 yaşından küçük çocuk
- Çocuğun bir başkası tarafından itilmesi odlimiş olması kuşkusu
- Açık yaralanma

ÇOCUK GÜVENLİĞİ I
SERİSİ I

Çocuk Güvenliği Serisi-2

Yanıklarda İlk Yardım

Yanmayı sona erdirmek daha fazla yaralanmayı önlemek gerekir

- Alevi söndürmek
- Kızgın metalı uzaklaştırmak
- Yağ, sıya maruz kalmış giysileri çıkarmak vb gibi

DİKKAT! Alev yanığında sentetik giysiler deriye yapışmısa dokunulmaz; kaynar sıya yanığında eğer olayın üzerinden zaman geçmişse giysiler soğuk suya tutulmadan önce çıkarılmaz aksi halde yapışan deride çıkar.

1. Derece Yanıklarda

- ASLA yoğurt, salça, diğ macunu, zeytinyağı vb. şeyler sürmeyin
- En az 10 dakika soğuk suya tutun
- Gerginliği azaltmak üzere yağlı kreem veya ağrımsı almak ve gerginliği azaltmak üzere yanık merhemi sürülebilir
- Geniş yanıklarda, kendi kebilececek durumdaysa bol sıya için

2. Derece Yanıklarda

- 1. derece yanıklarla aynıdır. Ek olarak; bükleri (çi sıya dolu kabarcıklar) ASLA PATLATMAYIN !
- Gereklyorsa hastaneye götürülerek steril koşullarda pansuman yaptırın
- Eğer böl geniş bir alanı kapsıyorsa, üstteki deriyi ASLA SOYMAYIN!
- Eğer patlamısa, o zaman içindeki sıya boşaldıktan sonra o kısım antiseptikle silinip üzeri steril gazlı bez ile kapatın, sarğı bezlye sarrn. Zira flaster yanıkı dokuyu zedelebilir.

3. Derece Yanıklarda

- Hastayı mutlaka bir yanık merkezine veya hastaneye götürün
- Hasta bilinçli (kendi kebilececek durumda) ise bol sıya için
- ALKOLLÜ ve ASİTLİ İçecekler İÇİRİLMEZ!
- Açık yanık yarasa hava ile temas ettiği sürece ağrıya neden olacağından, yaranın hemen hava ile teması kesilmelidir, bunun için yarayı nemli steril gazlı bez ile kapatın. Böylece enfeksiyondan da korunmuş olur.
- Kızgın yağ, katran, zift gibi maddeler vücuda sıradığında, yakıcı etkileri soğuyana kadar devam eder. Bu nedenle burlann sıradığı kol ya da bacağı hemen soğuk su ile silinse sokarak uzun süre bekletin.

Aşağıdaki Durumlarda Mutlaka Hastaneye Gidin

- Yanığın ortamında kalan kişi güçlükle soluk alıp veriyorsa
- Yanık vücudun birçok bölgesini etkilediyse
- Yanık baş, boyun, eller, ayaklar veya cinsel bölgede ise
- Yanan bebek, çocuk ya da yaşlı ise
- Yanığın kimyasal patlama ya da elektrik kontağı nedeniyle çıkmısa

ÇOCUK GÜVENLİĞİ II
SERİSİ

Çocuk Güvenliği Serisi-3

Boğulmalarda İlk Yardım

- Çocuğunuzu, başı göğüs kafesinden aşağı seviyede olacak şekilde taşımaya dikkat edin
- Asla akalğertlere kaçan suyu çıkarmak için çocuğu ters çevirmeyin
- Sirtına vurmayın
- Sarımayın
- Sallamayın

Boğazına Kaçan Cisim Nedeniyle Boğulma

- Kendiliğinden öksürün ve solunum çabası olan çocuğa müdahale etmeyin.
- Öksürük yetersizse,
- Sesli kesilirse,
- Solunum alınsı artarsa,
- Hırıltı geliyorsa,
- Tepki veremeye başlarsa müdahale edin.

112'yi arayın

Bebeğiniz 1 yaşın altındaysa;

- Asla parmağınızı çocuğun ağzına sokarak yutuşunu çıkarmaya çalışmayın
- Bebeğinizi elinizin üstüne yatırarak karnı ve kafası aşağı bakacak şekilde, iki körek kemiği arasındaki mesafeye avuç içinizin sert tarafıyla 5 defa kuvvetli şekilde vurun
- Eğer bu 5 vuruşun sonunda bir şey çıkmıyorsa o zaman bebeğinizi ters çevirin. Ortadaki göğüs kemiğinin en ucu değil, 1/3 alt kısmını bulun. Elinizin 2. ve 3. (ya da 3. ve 4.) parmaklarını buraya yerleştirin ve az önce yapılan hareketi aynı şekilde bu bölgede de uygulayın.
- Yine 5 kez yapacağınız bu hareketler sonucunda da yabancı cisim çıkmadıysa tekrar sırt vuruşlarına geçin. Bu hareketleri bebeğiniz kendinde olduğu sürece devam edin

112'yi arayın

1 yaşından büyük bir çocuk ise;

- Asla parmağınızı çocuğun ağzına sokarak yutuşunu çıkarmaya çalışmayın

Heimlich manevrasını uygulayın:

- Çocuğunuzu arkadan belinden kavrayıp, göğüs kafesini sıkıştırıp diyaframı yukarı iterek, aniden alt solunum yollarındaki basıncı yukarı gönderip yabancı cisim dışarı çıkartabilirsiniz.

Bu hareketler mümkünse bilen bir kişi tarafından yapılmalıdır.

Çocuk Güvenliği Serisi-4

Çocuğunuza Öğretin

- Elektrik prizleri ile oynamayacağını
- Şarj aletlerinin oyuncak olmadığını
- Elektrikli aletlerin ıslak elle tutulmaması gerektiğini
- Televizyon, video ve müzik setinin oyuncak olmadığını
- Fişleri prizden çekerken kablосundan değil fişin kendisinden tutulması gerektiğini
- Yanan lambalardaki ampullerin sıcak olduğunu
- Sokakta oynarken gerilim hatlarından uzak durmak gerektiğini

Elektrik Çarpmasında İlk Yardım

- Çocuğa dokunmadan elektrik panelinden elektrigi kesin
- Kalın bir tahta ya da kalın, kuru bir kumaş yardımıyla kışiyi elektrik kaynağından uzaklaştırın
- En kısa zamanda hastaneye götürün

Yaralanmalar için Acil Yardım 112

Elektrik akımının kesilmesi için 196

Kurtarma yapılması gerekiyorsa

İtfaleye 110 aranmalıdır.

Dikkat: Bütün elektrik çarpmaları hastaneye götürülmelidir.

ÇOCUK GÜVENLİĞİ IV
SERİSİ

Çocuk Güvenliği Serisi-5

Deri yolu zehirlenmelerinde

- Etkin madde krem veya toz şeklindeyse, bol akan su ile yıkayın; yara varsa üzerini steril gazlı bezle kapatın
- Yerel belirtiler giderek yayılıyor ve genel belirtiler görülüyorsa, çocuğu derhal bir sağlık kuruluşuna götürün

Ağız yoluyla alınan her türlü besinler, ilaçlar yoluyla oluşan zehirlenmede

- Eğer zehiri alınması üzerinden henüz 30 dakika geçmemişse, o zaman kusturun

Kusturmak için

- Kişi kendi parmağı ile küçük dilini dolayısıyla da öğürme refleksini uyandırabilir
- Sıcak suya yakın ılık su içirenek de kusturma sağlanabilir (Kişi bardağı kendisi tutarak içmeli, başkası tarafından içirilmemelidir).

Kusturulamayacak durumlar

- Petrol ürünleri içilmişse
- Asit veya bazik madde (korozif madde) içeren sıvılar içilmişse (tineç, metal temizleyici, çözücü, lavabo, tuvalet temizleyici, pas çözücü, çamaşır suyu, tuz ruhu vb)
- Bilinci kapalı ise
- Kusturulduktan sonra soğuk veya sıcak olmayan su içirin,
- Kusturulmayacak durumlarda da yine su içirin
- Hastaneye götürün

Ne yapacağınıza karar verilemeyen durumlarda mutlaka
ZEHİR DANIŞMA MERKEZİ 114 aranmalıdır.

Zehir danışma merkezi aranmadan önce şu bilgiler toplanmalıdır:

- Zehirlenme ne ile meydana geldi? (Kutu veya prospektüs varsa yanınızda olmalı)
- Kutudaki / şişedeki miktar ne kadar kalmış, daha önce ne kadarmış, çözülmüş / çözülmeye başlamış mı?
- Zehir ne zaman alınmış?
- Hastanın durumu nasıl?

ÇOCUK GÜVENLİĞİ V
SERİSİ

D¼řmeler

- Emekleme d¼neminden itibaren en sık karşılaşılan kaza tipidir.
- Acil servislere yapılan başvurular arasında ev kazaları ve d¼řmeler önemli yer tutmaktadır.
- Çocukların pencere aralığından, kapı boşluğundan d¼řmesi için 10-15 cm' lik açıklık yeterlidir.

Y¼ksekten D¼şme

- Binaların çatı olmayan d¼z damları
- Korkuluksuz pencereler
- Korkuluksuz merdivenler
- Korkuluksuz balkonlar
- Asans¼r boşluğu
- Y¼ksek duvarlar
- Ağaçlar
- Mama sandalyesi

D¼řmelerden korunma-1

- Ev içinde ve dışında merdivenlerin kenarlarında mutlaka korkuluk bulunmalıdır.
- Merdivenlerin giriş ve çıkışlarına g¼venlik kapıları yapılmalıdır.
- Bebeğin yatağının kenarları korumalı olmalıdır.
- Parmaklıklar arasındaki mesafe başın giremeyeceği kadar dar olmalıdır (en çok 6 cm).

22.01.2019 16:01 | Son G¼ncelleme:22.01.2019-17:15

AA

Son dakika: İki yaşındaki A..... 'ın kahreden ¼l¼m¼

Uşak'ta, kafası beşik korkulukları arasına sıkışan iki yaşındaki ocuk hayatını kaybetti.

D¼řmelerden korunma-2

- Y¼r¼teç kullanılmamalı,
- Halılar ve yolluklar sabitlenerek kayması önlenmeli,
- Mobilyalar, karyola, sandalye ve yataklar pencereden uzak yerleştirilmeli,
- Pencerelelere g¼venlik kilidi takılmalı,
- Ranza kullanmaktan kaçınılmalıdır.
- Çocuğun bezi değiştirilirken kısa bir s¼relięine bile olsa yanından ayrılmamak gereklidir.

Antalya'da 4'¼nc¼ kattaki evlerinin penceresinden d¼řerek yaşamını yitiren 4 yaşındaki M.B. toprağa verildi. G¼zaltına alınan Özbek uyruklu bakıcısı A.O. ise serbest bırakıldı.

D¼şme olduğunda ne yapılmalı?

Y¼ksekten d¼şmelerde;

- ✓ bilinç kaybı,
- ✓ kusma,
- ✓ dalgınlık,
- ✓ y¼r¼me ve görmede problem,
- ✓ ağız veya kulaktan kan gelmesi

belirtilerinden en az birinin görünmesi durumunda mutlaka doktor tarafından değerlendirme gereklidir.

Zehirlenmeler

- 2-5 yaş grubunda sık görülür.
- Zehirlenmelerin ortaya çıkışında en önemli etkenler:
  - ✓ Merak etme
  - ✓ Büyükleri taklit etme
  - ✓ Güvensiz çevre
- Zehirlenme türleri:
  - ✓ Tehlikeli kimyasallarla zehirlenme
  - ✓ İlaç zehirlenmeleri
  - ✓ Soba- şofben zehirlenmesi

Zehirlenmeler-Olgu 1

- 4.5 yaşında erkek,
- Boya yapılırken evin içinde dolaşıan ocuk tiner dolu bir gazoz şişesini g¼r¼yor.
- Gazoz şişesini başına diker dikmez şiddetli bir şekilde ağlamaya başlıyor.
- Parmak sokularak kusturuluyor.
- Birden nefes alması da bozulan ocuk acil olarak hastaneye getiriliyor.

Zehirlenmeler Olgu-2

- 2 yaşıında kız
- Anne alışveriş için çıkıyor. Baba kızını ile bir süre oynadıktan sonra uyuyakalıyor.
- Anne eve döndüğünde kızını yerde yatar halde buluyor.
- Yerde boş ilaç kutusunu ve çok sayıda hapi görüyor.

Zehirlenmelerden korunma-1

- Tuz ruhu, çamaşır suyu gibi aşındırıcı maddeler çok tehlikeli!!!!
- Kesinlikle ocukların hiç ulaşamayacağı yerlerde saklanmalıdır.
- Temizlik malzemeleri (t¼m deterjanlar) orijinal kutularında saklanmalıdır.
- ocuk kilitli kapağı olan temizlik malzemeleri tercih edilmelidir.
- T¼m tehlikeli otomotiv ve bahçe kimyasalları (mazot, motor yağı, b¼cek-fare ilacı, tarım ilacı vb) kilitli bulundurulmalıdır.
- B¼cek ilacı ve fare zehirlerini evin zeminine yerleştirilmemelidir (ocuk aynı g¼zergahı kullanacaktır).

Zehirlenmelerden korunma-2

- T¼m tehlikeli otomotiv ve bahęe kimyasalları
  - ✓ mazot,
  - ✓ motor yağı,
  - ✓ b¼cek-fare ilacı,
  - ✓ tarım ilacı vbkilitli bulundurulmalıdır.
- B¼cek ilacı ve fare zehirleri evin zeminine yerleştirilmemelidir.
- ¼nk¼ çocuklar da zeminde emeklemekte ve oynamaktadır.

Zehirlenmelerden korunma-2

- İlaçlar açıkta tutulmamalı, boş bile olsa ilaç kutuları ve şişeleri ortalıkta bırakılmamalıdır.
- C¼zdanda aspirin, vitamin dahil ilaç bulundurulmamalıdır.
- Şurup ve tablet tüm ilaçları orjinal kaplarında saklanmalıdır.
- Karanlıkta çocuklara ilaç içirilmemelidir (yanlış doz / yanlış ilaç !).
- Hiçbir zaman bir çocuğa ilacın şeker olduğu söylenmemelidir.
- Evde misafir var ve ilaç kullanıyorsa ilacının çantasında olduğundan emin olunmalıdır.

Kimyasal madde içen çocuk;

- Kesinlikle kusturulmamalı!
- Ağızdan bir şey verilmemeli!
- Belirgin yanık varsa, ağız ve çevresini yıkanabilir.
- En yakın sağlık kuruluşuna götürülmelidir.

Halk Sağlığı
Genel Müdürlüğü

Soba – şofben zehirlenmesi

- Karbonmonoksit gazı;
doğal gaz, gaz yağı, benzin, t¼p gazı, k¼m¼r ve odun gibi yakıtların yanması veya tam olarak yanmaması sonucunda oluşan dumanda yer alan zehirli bir gazdır.
- Tatsız, renksiz, kokusuz olması ve tahriş etme özelliğinin olmaması nedeni ile fark edilmediği için “**sessiz katil**” olarak bilinmektedir.

Tekirdağ, Amasya, Konya, Kayseri ve Gaziantep'te karbon monoksit gazından zehirlenen 12 kişi öld¼, 5 kişi hastaneye kaldırıldı.

Karbonmonoksit zehirlenmesinden korunma

- Doğal gaz ile kullanılan cihazların her yıl bakımları yaptırılmalıdır.
- Doğalgaz cihazlarına yeterli oksijen sağlanmalıdır.
- Soba yakılan odalar sık sık havalandırılmalıdır.
- Baca ve soba borusu bağlantısının uygun bir biçimde yapıldığından emin olunmalıdır.
- Soba kurarken fazla dirsek kullanılmamalıdır.
- Bacaların ve boruların temiz ve açık olduğundan emin olunmalıdır.
- Şofben standartlara uygun olmalı, mümkünse banyoya değil, balkon ya da havadar mekânlara koyulmalıdır.
- Banyo uygun bir şekilde havalandırılmalıdır.
- Evin çeşitli yerlerine duman ve gaz detektörü yerleştirilmelidir.

Karbonmonoksit zehirlenmesinde;

- Ortam havalandırılmalı,
- Kişi ortamdan uzaklaştırılmalı,
- Hareket ettirilmemeli,
- 112 aranmalı,
- Hava yolu açıklığı ve solunumu kontrol edilmelidir.

Boğulmalar

- Suda boğulma
- K¼¼¼k çocuklarda yabancı cisim ile boğulma
- Bebeklerde yatakta yanlış yatış pozisyonunda yatma sonucu boğulma

Suda boğulma

- 13 aylık ikiz çocuklarından EH, anne babasının fark etmediği bir anda banyoda bulunan su dolu kovaya düştü. Çocuğunu kovanın içinde hareketsiz bulan ve çıkartan anne 112 Acil Servis'i aradı. Sağlık ekiplerince yapılan müdahaleye rağmen küçük çocuk yaşamını yitirdi.
- 10 aylık bebeğini kanepede uyutan anne, çamaşır asmak için balkona çıktı, Döndüğünde bebeğini kanepenin yanında bıraktığı çamaşır leğeninin içinde hareketsiz yatarken buldu. Bebeği, bir karış suda can vermişti.
- Dün sabah kaybolan 3,5 yaşındaki P.'den üzücü haber: yan bahçenin havuzunda ölü bulundu.

Suda boğulmadan korunma-1

- Su dolu küvet ve içinde su olan kova bulunmasın, çünkü bebekler/küçük çocuklar çok az suda bile boğulabilirler.
- Banyo kapısı ve klozet kapağını daima kapalı tutulmalıdır.
- Çocuğun yaşı kaç olursa olsun havuz-deniz-su-dere-nehir kenarında yalnız bırakılmamalıdır.

Suda boğulmadan korunma-2

- Havuz varsa;
  - Havuz etrafında en az 120 cm y¼kseklikte, çocuğun tırmanamayacağı bir it olmalıdır.
  - itte kendiliğinden kapanan bir kapı ve kilitlenen bir mandal bulunmalıdır.
  - Havuz yakınında uzun saplı bir kanca ve can simidi gibi kurtarma donanımları ve telefon bulundurulmalıdır.

Suda Boğulma oluşursa;

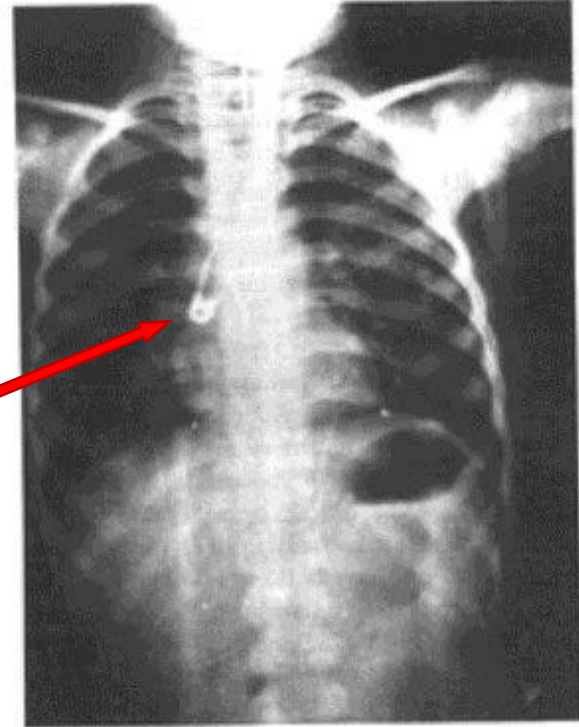
- Çocuğu, başı göę¼s kafesinden aşağı seviyede olacak şekilde taşımaya dikkat etmek gerekir.
- **112'yi arayın**
- Asla akciğerlere kaçan suyu çıkarmak için çocuğu ters çevirmeyin,
- Sirtına vurmeyin,
- Sarsmayın,
- Sallamayın!

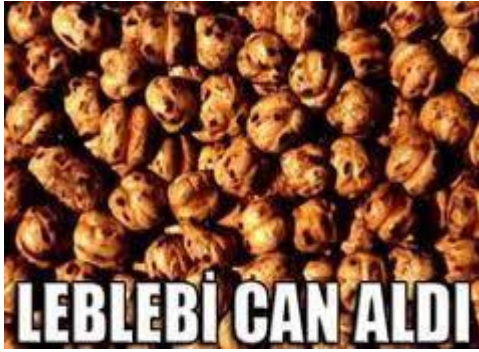

Yabancı cisim ile boğulmalar

- Bebek ve küçük çocukların dünyayı keşfetme yollarından biri de ele geçirdikleri nesnelere ağızlarına atmalarıdır.
- Uygun boyuttaki her şey tehlikelidir
  - ✓ Gıdalar
  - ✓ S¼s eşyaları
  - ✓ Oyuncaklar...
- Nefes borusuna kaçabilir!!!

Resim 1. Sağ ana bronş ve trakeasında çengelii iğnenin parçaları bulunan hastanın PA akciğer grafisi

Şanlıurfa'da kaldırıldığı hastanede ölen 4 yaşındaki D.'ın, otopsi sonucuna göre, boğazına kaçan boncuğun nefes borusunu tıkaması sonucu hayatını kaybettiği belirlendi.

Yere düşüp balon yutan bebek öldü!
Kocaeli'nin Dilovası ilçesinde evde balon yutan 20 aylık Y.B. hayatını kaybetti. Küçük çocuğun kalbinin durduğu öğrenildi.

BU ACIYA YÜREK DAYANMAZ!

Şanlıurfa'da soluk borusuna ay çekirdeği kabuğu takılan 2 yaşındaki kız çocuğu hayatını kaybetti.

Olay, Şanlıurfa'nın Haliliye ilçesine bağlı kırsal Yeşilköy Mahallesi'nde yaşandı. Edilen bilgiye göre, 2 yaşındaki M.Y.

yanında herhangi bir yakını olmadığı sırada yerde bulduğu ay çekirdeğini yemek istedi. Bu sırada ay çekirdeğinin kabuğu çocuğun soluk borusuna takıldı. Yakınları tarafından baygın halde bulunan küçük kız, özel araçla 51 kilometre uzaklıktaki Viranşehir'e götürüldü. Acilde ilk müdahalesi yapı-

lan küçük kız, buradan ambulansla Harran Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesine sevk edildi. İddiaya göre, burada hasta için uygun yatak olmayınca küçük kız Şanlıurfa Eğitim ve Araştırma Hastanesine sevk edildi. Yoğun bakıma alınan küçük kız, 4 günlük yaşam mücadelesini kaybederek hayatını kaybetti. Küçük kızın cesedi, Şanlıurfa Adli Tıp Kurumundaki otopsinin ardından yakınlarına teslim edildi.

Küçük kızın ihmal sonucu öldüğünü iddia eden yakınları, çevrede herhangi bir hastane olmadığını iddia etti.

Şanlıurfa'da soluk borusuna ay çekirdeği kabuğu takılan 2 yaşındaki minik M.Y. hayatını kaybetti.

Boğulmalardan korunma- 1

- 4 yaşından k¼ę¼k çocuklara hava yolunu tıkayabilecek gıdalar verilmemelidir.
- Bebekler ek gıdalara başlayınca birkaç diş ile çiğnenmesi zor olan ham meyveler verilmemelidir (elma, armut gibi).
- Evde erez ve diğer ikram tabaklarına k¼ę¼k ellerin ulaşmamasına dikkat edilmelidir.
- Bebeğin pişikleri için pudra kullanılmamalı, ocuk odasında bulundurulmamalıdır.
- Solunum yoluna kaçan pudra bebeğin ¼l¼m¼ne neden olabilir.

Boğulmalardan korunma- 2

- Giysilerinin üzerinde mümkün olduğunca düğme, kurdele, ip, bağcık bulundurulmamalıdır.
- Tespih, kolye, toka, toplu iğne, raptiye gibi küçük parçacıkları olan nesnelere ve nohut, fasulye, bezelye gibi bakliyatlar ortalıkta bırakılmamalıdır.
- Plastik torba ve balonlar çocuklardan uzak tutulmalıdır.

Boğulmalardan korunma- 3

- Oyuncak alırken imalatçının yaş tavsiyelerine uyulmalıdır.
- Bazı oyuncaklar boğulmaya neden olacak küçük parçalar içerebilir; paketler okunmakla kalmayıp, oyuncakların incelenmesi gereklidir.
- Bebeğin oyuncadıından eksilmiş parçaların varlığına dikkat edilmelidir (göz, menteşe, pil vb).
- Büyük çocucağa, kendi oyuncaklarının kardeşı için tehlike yaratabileceği öğretilmelidir.

Boğulmalardan korunma- 4

- Karyola içindeki yatak, karyolaya tam yerleştirilmeli, kenarlarda boşluk kalmamalı;
- Aksi halde bebekler karyola kenarı ile yatak arasına sıkışıp boğulabilirler.
- arşaf ve yatak ¼rt¼s¼ daima gergin olmalıdır.
- Karyolada oyuncak, yastık, doldurulmuş hayvan gibi eşyalar bulundurulmamalıdır.
- Bebeğin yatağı sert olmalı ve bebek sırt ¼st¼ yatırılmalıdır.

Boğulmalardan korunma- 5

- Bebek emeklemeye veya ayakta dikilmeye başladığı zaman asılabilen oyuncaklar, karyola süsleri çıkarılmalıdır.
- Perde kordonları bebeğin ulaşamayacağı yere kaldırılmalıdır.
- Çocuklar iplerle oynamayı sever ama boyunlarına dolayıp boğulabilirler.

Çocuk yabancı cisim ile boğulursa

- Kendiliğinden öks¼ren ve solunum çabası olan çocuga müdahale etmeyin

- Öks¼r¼k yetersizse
- Sesi kesilirse
- Solunum sıkıntısı artarsa
- Hırıltı gelişirse
- Kişi tepki vermemeye başlarsa

m¼dahale
edilmelidir.

Yabancı cisim ile boğulma geręekleştiiğinde (Bebek 1 yaşın altındaysa)

- Asla parmak çocuğun ağzına sokularak yuttuğu nesne çıkartılmaya çalışılmamalıdır.
- Bebek elin üstüne yatırılarak karnı ve kafası aşağı bakacak şekilde, iki kürek kemiği arasındaki mesafeye avuç içinin sert tarafıyla 5 defa kuvvetli şekilde vurulur.
- Eğer bu 5 vuruşun sonunda bir şey çıkmıyorsa o zaman bebek ters çevrilir.

Yabancı cisim ile boğulma geręekleştiiğinde

- Ortadaki göę¼s kemiğinin en ucu değil, 1/3 alt kısmı bulunur. Elin ikinci ve üç¼nc¼ parmakları buraya yerleştirilir ve az önce yapılan hareket aynı şekliyle bu bölgede de uygulanır.
- Yine 5 kez yapılacak bu hareketler sonucunda da yabancı cisim çıkmadıysa tekrar sırt vuruşlarına geçilir.
- Bu hareketlere bebek kendinde olduğu sürece devam edilir.
- 112 aranmalıdır.

Bir yaşından k¼¼¼k bir ocuk yabancı cisimle boğulduğunda yapılacak m¼dahaleler

Yabancı cisim ile boğulma gerçekleştiğinde (1 yaşından büyük bir çocuk ise)

;

- Asla parmağınızı çocuğun ağzına sokarak yuttuğunu çıkartmaya çalışmayınız.
- Heimlich manevrası uygulanmalı: Çocuk arkadan belinden kavranıp, göğüs kafesi sıkıştırılarak diyaframı yukarı iterek, aniden alt solunum yollarındaki basınç yukarı gönderilip yabancı cismin dışarı çıkması sağlanmalıdır.
- Bu hareketler mümkünse bilen bir kişi tarafından yapılmalıdır.
- 112 aranmalıdır.

Yanıklar

- Tüm yanık vakalarının %70'i ilk 6 yaş içinde olmaktadır.
- Yanık türleri:
  - ✓ Isı yanıkları
    - Yaş ısı (buhar, her türlü kaynayan sıvı -su, yağ)
    - Kuru ısı (sıcak metaller, ütü, alev, güneş)
  - ✓ Elektrik yanıkları
  - ✓ Kimyasal yanıklar

Yanıklar

Olgu-1

Evlerinin bahçesinde bulunan tandırda ekmek yaptıktan sonra ekmekleri eve götüren annesinin tandırın başında olmamasını fırsat bilen 4 yaşındaki MÇ tandır etrafında oynarken dengesini kaybederek yanan tandırın içine düştü.

Olgu-2

Mersin`in Tarsus İlçesinde düę¼n için kuru fasulye pişirilen kazana düşen küçük çocuk, yanarak can verdi.

Olgu-3

Şırnak`ta sıcak süt kazanına düşen bir çocuk yanarak hayatını kaybetti.

Yanıklardan korunma-1

- Yemek yaparken tencere tutacakları ters tarafta durmalıdır.
- Yemek yaparken bebek ve çocuk kucakta taşınmamalıdır.
- Mutfakta elde sıcak bir şey varken yürümek gerekirse çocuğun nerede olduğu mutlaka gör¼lmelidir.
- Kucakta çocuk varken sıcak iecek (ay, kahve, çorba vb) taşınmamalı ve içilmemelidir.
- Masa ¼rt¼s¼ kullanılmamalıdır. ocuk onu çekip üzerine sıcak yiyecek-içecekleri d¼kebilir.
- Yerde yemek yeniyorsa tencere ve çaydanlık gibi sıcak yiyecek-içecekler sofraya getirilmemelidir.

Yanıklardan korunma-2

- Soba, ısıtıcı veya şömine, çocuğun ona erişimini engelleyecek biçimde güvenlik altına alınmalıdır.
- Bebeğin süt şişeleri mikrodalga fırında ısıtılmamalıdır.
- Süt düzensiz ısınır ve bebeğin ağzı haşlanabilir.
- Bebeğin banyo suyunun sıcaklığı her seferinde dirsekle kontrol edilmeli, önce soğuk su açılıp, sonra sıcak su ile ılıştırılmalıdır.
- Kibrit ve çakmak çocukların ulaşamayacağı şekilde saklanmalıdır.

Yanıklardan korunma-3

- Bebek banyoda ve mutfakta bir an bile yalnız bırakılmamalıdır.
- Isınan ampuller kumaşları yakarak yangına neden olabileceğinden, gece lambaları kumaş ve perdelere dokunacak mesafede olmamalıdır.
- M¼mk¼nse bebeğin yatak odasına duman detekt¼r¼ (gaz alarmı vb) konmalıdır.
- Evlere mutlaka kaçak akım koruma r¼leleri ilave edilmelidir.

Yanıklardan korunma-4

- Tost makinesi, mikser gibi elektrikli aletler fişten çıkarılarak saklanmalıdır.
- Çocuk korumalı prizler veya kapaklı prizler tercih edilmelidir.
- Mutfakta yangın söndürücü bulundurulmalı, büyükler ve büyük çocuklar nasıl kullanılacağını öğrenmelidir.
- Tehlikeli temizlik, otomotiv ve bahçe kimyasalları kilitli bulundurulmalıdır.

Yanıklardan korunma-5

- Pillerin ağza alınması durumunda yanığa sebep olabileceğinden bebek ve çocukların ulaşamayacağı yerde saklanmalıdır.
- Bebekler mama sandalyesinden uzanıp sıcak iğeceklerle ulaşabilir; dikkat edilmeli, uzanabileceği mesafede sıcak iğecek/yiyecek bırakılmamalıdır.
- Bebek için buhar yapmak gerektiğinde soğuk buhar yapan bir cihaz tercih edilmeli, yanık riskine karşı sıcak buhar makinesi kullanmamalıdır.

Isı yanıklarında ilk yardım (yapılması gerekenler)

- Yanan bölgede giysi varsa soyulmalı ya da keserek çıkartılmalıdır.
- Yanan kısım ağrı duruncaya kadar en az 10 dakika soğutulmalı:
  - ✓ Yanık olan yer musluğun altına tutulabilir
  - ✓ Soğuk suya daldırılabilir veya
  - ✓ Üzerine soğuk bez koyulabilir.
- Şişme başlamadan önce yüzük, bilezik, saat gibi takıları çıkarılmalı,
- Yanık yer temiz kuru bir bezle örtülmeli,
- Yanık yeri kalp seviyesinin üzerine kaldırılmalı
- Yanık avuç içinden büyükse doktora başvurulmalıdır.

Isı yanıklarında ilk yardım (yapılmaması gerekenler)

- Yaraya hiçbir Şey s¼r¼lmemeli (yoğurt, merhem, salça, yanık tozu, diŐ macunu vb),
- Yaraya pamuk konmamalı,
- Yaraya dokunulmamalı,
- Oluşan kabarcıklar patlatılmamalı,
- Deriyi soyulmamalı,
- Yara ¼zerine direkt buz konmamalıdır.

Kimyasal yanıklarda ilk yardım

- Akan suyla kimyasal madde bulaşan yer yıkanmalıdır.
  - ✓ Hafifçe akan bir suyla en az 20 dakika yıkanmalı
  - ✓ Sert basınçlı akan sudan kaçınılmalı
  - ✓ Yıkama sırasında kimyasal bulaşan elbise ve takılar çıkarılmalıdır.
- **112 aranmalı!**
- Göze bulaşmışsa göz aşağı doğru yıkanmalıdır.

Elektrik yanıklarında ilk yardım

- Elektrik akımı kesilmeli,
- Kazazedenin nefes alıp almadığı ve nabızı kontrol edilmeli,
- Gerekmiyorsa kişi yerinden kımıldatılmamalı
- **112** aranmalıdır.

Kesiler

- Evde en çok yaşanan yaralanmalardan biri de kesiler/kesiklerdir.
- Genel olarak jilet, bıçak, makas, balta, çivi gibi kesici ve delici aletlerin v¼cudu ¼rten deri ¼zerinde yol açtığı hasarlardır.

Kesilerden korunma-1

- Makas, bıçak, çatal ve diğer kesici aletler kilitli bir çekmecede tutulmalı,
- Cam eğya bardaklar ve kaplar yüksek bir dolapta saklanmalı,
- Keskin kenarları olan aletler (blender, öğ¼t¼c¼ vb) kilit altında tutulmalıdır.

Kesilerden korunma-2

- Banyoda jilet gibi kesici aletler varsa bunlar kilit altında tutulmalıdır.
- Masa ve sehparın kenar ve k¼şeleri yaralanmayı önleyecek şekilde kaplanmalı,
- Cam sehpa, alçak cam kapı gibi kırılma ve kırık camın kesme riski olan yerler, cam kırıldığında dağılmasına engel olacak yapışkan film tabakası ile kaplanmalıdır.
- Bu filmler oto camcılarında ve oto aksesuarı satan d¼kkânlarda bulunabilir.

Kesilerde ilk yardım-1

- Kesilen yer temiz bir suyla bolca yıkanır ve kesik yerde her hangi bir yabancı madde varsa suyla temizlenmelidir.
- Temizlerken gerekirse sabun da kullanılabilir.
- Kesilen yer kanıyorsa kanayan yere temiz bir bez veya kağıt havlu kullanarak tampon yapılır, kan durana kadar el kaldırmadan baskı uygulanır.
- Kan durduktan sonra eğer kesilen yer küçük ve derin değilse kesik yeri kapatmadan kendi kendine iyileşmesi beklenebilir.

Kesilerde ilk yardım-2

- Yara derin, b¼y¼k ve enfeksiyon riski var ise yaranın bir s¼re bandajlı durması daha iyi olur; Bu durumda steril gazlı bez veya sargı bezi ile sarılmalıdır.
- Pamuk kullanılmamalıdır.
- En yakın sağlık kuruluşuna g¼t¼r¼lmelidir.

Tetanoz aşısını sorgulayın !

Acil bir durumla karşı karşıya kalındığının g¼stergeleri

Alışılmadık sesler:

- * Ağlama,
- * ığlık,
- * İneleme,
- * Kırılma sesi,
- * İmdat çağrısı

Alışılmadık g¼r¼nt¼ler:

- * Devrilmiş tencere,
- * Cam kırıkları,
- * Kapağı açık dolaplar,
- * Duman,
- * D¼k¼lm¼ř ilaçlar, vb.

Tuhaf kokular:

- * Yanık kokusu,
- * Kablo-plastik kokusu,
- * Gaz kokusu

Garip davranışlar:

- * Aşırı uyuklama,
- * Uyandıramama,
- * Anlaşılmaz mırıltılar,
- * Sersemlik hali,
- * Deride soluklaşma,
- * Kızarma,
- * Morarma

Unutmayın!

- Ev; çocukların yaşam alanıdır ve aynı zamanda keşfedecek çok şeyin olduğu bir yerdir.
- Çocukların yaralanmasını önlemek büyüklerin görevidir.
- Bütün riskler yok edilemez, ama en az düzeye getirilebilir ve güvenli bir ortam oluşturulabilir.
- Çocuğa bakan kişi bütün dikkatini çocuğa vermeli; çocuk uyuyana kadar başka herhangi bir işle ilgilenmemelidir.
- Gözlem altında tutma çocuğun evde veya dışarıda güvende olmasının her zaman birinci şartıdır.

Çocuklarımızı kaza ve yaralanmalardan korumak için

Farkında
olun

Gözleyin

Hazırlıklı
olun

TEŞEKKÜRLER

<https://hsgm.saglik.gov.tr/tr/cocukergen-anasayfa>